

Nr 84.

Ankom till riksdagens kansli den 9 maj 1933 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss utvidgning av tjänstemannasamhället vid Mörby m. m.

(4:e avd.)

I en till riksdagen den 10 februari 1933 avlåten proposition, nr 93, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag för riksdagen framlagt förslag angående viss utvidgning av tjänstemannasamhället vid Mörby m. m.

Till tjänstemannasamhällets vid Mörby egnahemsförening med begränsad personlig ansvarighet har med tomträtt upplåtits delar av kronoegendomen $1\frac{1}{8}$ mantal Mörby nr 1 i Danderyds socken (numera Stocksunds köping) av Stockholms län. Sålunda hava upplåtits, enligt beslut av 1911 års riksdag ett område av 31.77 hektar inom den östra, mindre delen av egendomen och enligt beslut av 1920 års riksdag ytterligare ett område omfattande 16.52 hektar av sagda del. Därjämte har för att underlätta iordningsstället och bebyggandet av tjänstemannasamhället upplagts en särskild fond, benämnd lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär i huvudsak följande. Av kronoegendomen Mörby skulle till föreningen upplåtas ytterligare ett område om cirka 53,200 kvadratmeter, å vilket skulle kunna iordningställas omkring 24 tomter med en genomsnittlig areal av omkring 1,800 kvadratmeter. Områdets upplåtande och exploatering skulle väsentligen ske efter de principer, som följts beträffande de områden, vilka upplåtits jämlikt riksdagens åren 1911 och 1920 meddelade beslut. Sålunda skulle de delar av området, som vore avsedda till vägar och öppna platser, tillsvidare upplåtas till föreningen med nyttjanderätt utan avgift men med skyldighet för föreningen att iordningställa och väl underhålla desamma. Vad underhållsskyldigheten beträffade skulle densamma gentemot staten åvila föreningen. För anläggning av vägar och öppna platser samt vatten- och avloppsledningar inom området skulle föreningen av staten erhålla ett amorteringslån av högst 69,000 kronor att amorteras på högst 40 år och löpande med en ränta av 5 procent. De delar av området, som vid blivande tomtindelning komme att indelas till tomter, skulle till föreningen upplåtas med tomträtt, varefter det skulle ankomma på föreningen att till enskilda personer överlåta tomt-rätten till de olika tomterna. Villkoren för tomträttsupplåtelse skulle bliva

desamma, som gällde för den år 1920 upplåtna delen av egnahemssamhället. Detta innebär, bland annat, att föreningen skulle äga rätt att upplåta tomt-rätt till annan än statstjänsteman, blott när sammanlagda arealen av de tomter inom hela egnahemssamhället, som innehades av icke statstjänstemän, uppginge till högst 40 procent av det till föreningen upplåtna området ävensom att tomträttsavgifterna inom det nya området bestämdes till minst 5 procent av tomtvärdet, beräknat till 25 öre för kvadratmeter för föreningen eller statstjänstemän och 75 öre för kvadratmeter för icke statstjänstemän.

Vidare skulle staten bevilja byggnadslån att amorteras under en tid av högst 40 år. Räntan å lånen skulle bestämmas till 5 procent om året, därest byggnadslånet belöpte å tomt, vilken innehades av egnahemsföreningen eller statstjänsteman eller sådan tjänstemans änka eller barn, samt till 5½ procent om året, därest byggnadslånet belöpte å annan tomt. Byggnadslån borde kunna få utlämnas, för byggnadskostnad intill 20,000 kronor efter 75 procent därav eller med högst 15,000 kronor och för överskjutande byggnadskostnad intill ett belopp av 30,000 kronor efter 66 procent, dock att byggnadslån i intet fall finge överstiga 20,000 kronor.

I propositionen föreslås vidare, att tomträttsinnehavare skulle kunna på vissa villkor erhålla nytt statslån, sedan förut beviljat lån delvis amorterats samt när behov därav kunde anses föreligga och statens säkerhet bleve fullt betryggande. Nytt lån borde endast medgivas i samband med överlåtelse av tomträtt och under förutsättning, att minst hälften av det tidigare beviljade statslånet då vore gulden.

Den föreslagna utvidgningen av tjänstemannasamhället vid Mörby har ej givit utskottet anledning till erinran. Då utskottet ej velat motsätta sig Kungl. Maj:ts förslag i övrigt, får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition,

a) medgiva *dels* att, sedan tomtindelning fastställt för det av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 10 februari 1933 till upplåtelse förordade området av kronoegendomen Mörby i Stockholms län, till tjänstemannasamhällets vid Mörby egnahemsförening med begränsad personlig ansvarighet må i huvudsaklig överensstämmelse med det enligt Kungl. Maj:ts beslut den 27 maj 1921 avslutade tomträttsavtalet med tomträtt under en tid, icke överstigande 60 år, upplåtas de inom det nya området befintliga tomterna mot en tomträttsavgift, som skall uppgå till ett belopp, motsvarande minst 5 procent ränta å tomternas markvärde, beräknat efter 25 öre per kvadratmeter för tomt, som innehaves av föreningen eller statstjänsteman eller sådan tjänstemans änka eller barn, och efter 75 öre per kvadratmeter för tomt, som innehaves av annan svensk medborgare, *dels ock* att

till föreningen må tillsvidare utan avgift med nyttjanderätt upplåtas de till vägar och öppna platser avsedda delarna av nämnda område, mot det att föreningen förbinder sig att iordningställa och väl underhålla desamma;

b) medgiva, att ur lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby av statskontoret må beviljas föreningen *dels* ett lånebelopp av högst 69,000 kronor för att, enligt de närmare föreskrifter, som Kungl. Maj:t utfärdar, användas till anläggning av vägar och öppna platser samt vatten- och avloppsledningar inom det under a) avsedda området, med skyldighet för föreningen att å lånet erlagga ränta efter 5 procent om året och enligt plan, som av Kungl. Maj:t fastställs, amortera desamma under en tid, icke överstigande 40 år, men med rätt för Kungl. Maj:t att under högst 5 år medgiva uppskov med erläggande av ränta och amortering å lånet, *dels ock*, i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet angivna grunder, lån för bebyggande av tomter inom samma område, å vilka lån skall erläggas ränta efter 5 procent om året, därest byggnadslånet belöper å tomt, vilken innehaves av egnahemsföreningen eller statstjänsteman eller sådan tjänstemans änka eller barn, samt efter 5½ procent, därest byggnadslånet belöper å annan tomt;

c) medgiva, att, därest ur omförmälda lånefond beviljat lån för bebyggande av tomt inom tjänstemannasamhället vid Mörby blivit till minst halva beloppet guld, nytt lån ur fonden må av statskontoret beviljas föreningen för att utlämnas i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet förordad förslag;

d) medgiva, att de kapitalavbetalningar, som verkställas å nu ifrågavarande lån, må tillsvidare tilläggas fonden.

Stockholm den 9 maj 1933.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 83.
